

DELO NA DALJAVO – SLOVENŠČINA 9. razred – 6. teden

(4. 5. 2020 do 8. 5. 2020)

Drage učenke in učenci!

Med prvomajskimi prazniki ste malo predahnilo od šolskega dela in si dobili moči, da se podate v zaposlitve in izzive meseca maja. Kar korajžno v nove zmage.

V upanju, da bi delo potekalo še pregledneje, smo si zamislili **zaposlitve v korakih**. Toliko ur slovenščine, kot bi imeli po urniku, toliko korakov je treba narediti. Na primer: če bi imeli štiri ure slovenščine po urniku v šoli, moraš doma opraviti štiri korake, ki te pripeljejo skozi tedensko zaposlitev. Seveda pa si čas dela razporejate doma sami.

Potrudite se po svojih najboljših močeh ter skrbno in natančno poskrbite za svoje znanje.

Si že vpisal/a podatke o prebranih knjigah za bralno značko v spletni obrazec? **Če tega še nisi naredil/a**, potem kar takoj **vnesi prebrane knjige v povezavo** <https://forms.gle/TXyGVyDyu3wmeMhj7>.

Za vprašanja smo vam na voljo na elektronskih naslovih:

Nina Janežič – ninajanezic1976@gmail.com

Urška Jaušovec Kolar – urska.jausovec@gmail.com

Viljem Kotnik – vilkot@gmail.com

Monika Kovačič – monika.kovacic6@gmail.com

Vse dobro in ostanite zdravi.

Aktiv učiteljev slovenščine

Dragi devetošolci, prejšnji teden smo ponovili vse besedne vrste in posebej še glagol, ki ga že poznate iz preteklih let. Najprej preverite, kako so vam šle zastavljene naloge.

1. korak: PREVERI REŠITVE VAJ IZ PREJŠNJEGA TEDNA:

Vaja

1. Iz besedila izpiši zahtevano.

Moški prihiti v trgovino: »Potrebujem velik kotel.« Trgovec mu prinese tri največje. »Ta okrogel bo moral biti dober. Pošljite ga v Staro ulico 13, v četrto nadstropje. Prosim vas, pošljite nam ga hitro, ker naša hiša gori. Jaz grem pogledat, kaj se dogaja.«

SAMOSTALNIKI: moški, trgovino, kotel, trgovec, ulico, nadstropje, hiša

PRIDEVNIKI: velik, največje, okrogel, staro

ZAIMKI: mu, ta, ga, vas, nam, ga, naša, jaz, kaj

GLAGOLI: prihiti, potrebujem, prinese, bo moral, biti, pošljite, prosim, pošljite, gori, grem, pogledat, se dogaja

ŠTEVNIKI: tri, 13, četrto

2. Povedi dopolni z ustrezno besedno vrsto.

Bil je lep dan, zato je deček odšel na sprehod. S sabo je
(pridevnik) (samostalnik) (predlog)

vzel tudi psa. Zašel je v gozd. Po gozdni poti je nabiral robide
(samostalnik) (predlog)

in borovnice. Kmalu se je začelo mračiti, zato se je odpravil
(veznik) (prislov) (veznik)

proti domu. Ko je legel v posteljo, je hitro zaspal.
(predlog) (glagol) (prislov)

To so le primeri, vaše rešitve se lahko razlikujejo.

GLAGOL – VAJE 9

1. V besedilu poišči glagole in jih obkroži.

Najboljši veselošolci iz cele Slovenije v soboto, 21. maja, na zaključni prireditvi.

V Kinu Šiška je »veseli pouk« vodil Boštjan Gorenc – Pižama. Prireditve, ki je potekala pod geslom Preizkusi svoje znanje, se je začela ob 11. uri. Razrednik Pižama je najprej preveril prisotnost najboljših veselih šolarjev. Po vsaki učni uri so podelili zlata veselošolska priznanja šestdesetim državnim prvakom. Med njimi so žrebali tudi srečneža, ki bosta s spremljevalcem odšla v Berlin. Za zabavo med šolskimi odmori so poskrbeli Alya, Adi Smolar, Trkaj in še mnogi drugi. Ob zaključku prireditve so se lahko veselošolci tudi dobro najedli.

2. Preberi besedilo in reši naloge.

Taborniki so v soboto med 10. in 14. uro zasedli park Tivoli, kjer se je odvijal tradicionalni Taborniški feštival. Obiskovalci so se lahko preizkusili v streljanju s katapulti, smučanju in adrenalinski delavnici. Posebno pozornost so namenili delavnicam z aktualno družbeno in okoljevarstveno tematiko. Pri tem je zveza sodelovala s Slovensko filantropijo, Unicefom in ljubljansko občino. Nedelja je bila namenjena adrenalinsko-športnemu Urbanemu izzivu, ki je s 30 vznemirljivimi telesnimi in miselnimi preizkušnjami v pogon spravil 50 tekmovalnih ekip.

a) V besedilu poišči glagole v 3. osebi ednine. Napiši jih.

so zasedli, se je odvijal, so se preizkusili, so namenili, je sodelovala, je bila namenjena, je spravil

b) Prvo poved spremeni tako, da boš poročal /-a o tem, kar se bo šele zgodilo.

Taborniki bodo v soboto med 10. in 14. uro zasedli park Tivoli, kjer se bo odvijal tradicionalni Taborniški feštilal.

c) Drugo poved spremeni tako, da boš v njej uporabil/-a eno od neosebni glagolskih oblik. Napiši novo poved.

Obiskovalci so lahko preizkusili streljati s katapulti, smučanju in adrenalinski delavnici.

č) Ali so naslednje trditve o glagolih v besedilu pravilne ali ne? Če so pravilne, obkroži DA, če niso, obkroži NE.

En glagol v besedilu je v prihodnjiku, vsi ostali so v pretekliku. DA NE

Glagoli so v povednem naklonu. DA NE

V besedilu je tudi neosebna glagolska oblika, in sicer nedoločnik. DA NE

Glagoli v besedilu so v ednini in v množini. DA NE

V vsaki povedi je samo en glagol. DA NE

3. Glagole v oklepajih postavi v pravilne oblike. Na črtice napiši tudi vrsto neosebne glagolske oblike.

Ker je konj zbolel, ga je moral lastnik (odpeljem) odpeljati k veterinarju.
nedoločnik

Pred odhodom domov so Mlinarjevi šli (gledam) gledat še delfine.
namenilnik

V filmu so hoteli (pokažem) pokazati njegovo požrtvovalno delo.
nedoločnik

Maja me je vprašala, če bi šel v soboto (smučam) smučat na Krvavec.
namenilnik

Mama je pred nevihto hitela (pomivam) pomivat okna.
namenilnik

Ne smem (porabim) porabiti preveč časa za referat iz zgodovine.
nedoločnik

Učenci so želeli (razvijem) razviti fotografije s športnega dne.
nedoločnik

Jutri končno pride električar (popravim) popravit stikalo v moji sobi.
namenilnik

4. Napiši smiselne povedi z zahtevanimi glagoli. Upoštevaj zapise v oklepajih.

(steči, 2. os., ed., velelnik):

... steci ... !

(tekmovati, 1. os., ed., sed., pogojnik):

... (*jaz*) bi tekmoval ...

(urediti, 3. os., mn., prih., povednik):

... bodo uredili ...

(iti, 2. os., dv., velelnik):

... pojdita ... !

(podpisati, 3. os., dv., pret., ž. sp., povednik):

... sta podpisali ...

(plačati, 1. os., mn. sed., povednik):

... plačamo ...

5. Dopolni povedi z manjkajočimi glagoli. Izberi glagole v oklepajih.

Ko je Nejc prišel na igrišče, se je takoj (pozdravil, pozdravljal) **pozdravil** s prijatelji.

Pia je že pet mesecev (obiskala, obiskovala) **obiskovala** tečaj ruščine.

Dedek je že od otroštva (rezljal, narezljal) **rezljal** kocke iz lesa.

Teta je zgodaj zjutraj (odpotovala, potovala) **odpotovala** z letalom.

V poletni sezoni na slovenskih plažah turistom (izposojajo, izposodijo) **izposojajo** ležalnike.

Ker se Petri po pouku mudi na trening, kar stoje (popije, pije) **popije** mleko.

6. Podčrtane glagole razvrsti v preglednico.

Komisija za tekmovanje v znanju astronomije pri DMFA Slovenije je letos izpeljala sedmo tekmovanje v znanju astronomije za učence osnovnih in srednjih šol.

Vsako leto se je število tekmovalcev povečevalo. Olimpijado so uvrstili na uradni seznam tekmovanj. Slovenski osnovnošolci in dijaki so se v olimpijado vključili leta 2015. Na finalnem delu je tekmovalo 54 mladih astronomov. Organizacijo finalnega dela je prevzela OŠ Turnišče. Tekmovanje je potekalo v dveh delih: teoretični del in praktični del. V prvem delu so tekmovalci reševali 5 teoretičnih nalog iz astronomije in astrofizike.

Med pisanjem teoretičnega dela so si mentorji ogledali učno pot Sonce in planeti v Strehovcih. Astronomske pogovore sta popestrila gosta.

Dovršni glagoli	Nedovršni glagoli
je izpeljala	se je povečevalo
so uvrstili	je tekmovalo
so se vključili	je potekalo
je prevzela	so reševali
so si ogledali	
sta popestrila	

7. Glagolom v povedih spremeni glagolski vid. Glagolski čas naj ostane nespremenjen. Napiši nove povedi.

Tričlanska ekipa bo skuhalo jedi po babičinem receptu in jih predstavila komisiji.

Tričlanska ekipa bo kuhala jedi po babičinem receptu in jih predstavljala komisiji.

Miha je zvečer svojemu očetu pisal dolgo pismo.

Miha je zvečer svojemu očetu napisal dolgo pismo.

Že zgodaj zjutraj se je na drevesu pod mojim oknom oglašal škrjanček.

Že zgodaj zjutraj se je na drevesu pod mojim oknom oglasil škrjanček.

Babica je prinesla svojemu vnuku košaro okusnih hrušk, ki jih je nabrala v domačem sadovnjaku.

Babica je nesla svojemu vnuku košaro okusnih hrušk, ki jih je nabirala v domačem sadovnjaku.

Otroci so se svojim mamam predstavljali kot odlični pevci, saj so jim zapeli čudovite pesmi.

Otroci so se svojim mamam predstavili kot odlični pevci, saj so jim peli čudovite pesmi.

Na gradu bo nastopil znan violinist, ki je že v otroštvu na različnih tekmovanjih prejemal nagrade za igranje.

Na gradu bo nastopal znan violinist, ki je že v otroštvu na različnih tekmovanjih prejel nagrade za igranje.

2. korak: Ponovili bomo besedilo, imenovano ocena knjige, ki ste ga spoznali že v 6. razredu. Preberite besedilo in ustno odgovorite na vprašanja. Na koncu v zvezek naredite še vajo, ki jo od vas zahteva učbeniška enota (Ustvarjalni izziv).

KDOR SEJE, TA ŽANJE

OCENA KNJIGE

UVODNA MOTIVACIJA

Knjigo sem prebral/-a. Zaprl/-a sem jo. Kaj sedaj? Poskušam zbrati vtise o njej. Kadar preberem roman ali pesniško zbirko, se vprašanja zastavljajo kar sama: *Mi je bila vsebina zanimiva? Mi je kateri književni lik še posebej blizu? Sta me pritegnila jezik in način pisanja?* ... Zagotovo si tudi sam/-a v zadnjem času posegel/-gla po kaki knjigi, morda strokovni. Te je navdušila, se ti je zdela dolgočasna? Svoje mnenje v nekaj povedih predstavi sosedu/sosedi in ga na kratko utemelji.

Ali si vedel/-a, da imamo Slovenci celo Slovenski smučarski slovar? So bili njegovi avtorji uspešni pri njegovem ustvarjanju? Preberi besedilo.

e-Dobro jutro (www.edobrojutro.si)

Ocenjuje JAKA KVAS

KDOR SEJE, TA ŽANJE

Naslov: Slovenski smučarski slovar

Avtor: Aleš Guček idr.

Urednica: Ljudmila Bokal

Izdala: Založba ZRC SAZU

Soizdajatelj: Smučarska zveza Slovenije

Leto izdaje: 2011

1. Slovenski smučarski slovar je prvi razlagalni, informativno-normativni slovar smučarskega izrazja z angleškimi in nemškimi ustrezniki in z obrnjenim angleško-slovenskim in nemško-slovenskim delom. Ima 416 strani in obsega 4200 terminov, ki so razvrščeni po abecedi. Slovar je namenjen širokemu krogu bralcev, saj ga lahko uporabljajo tako strokovnjaki kot tudi športniki, študenti ali pa le ljubiteljski smučarji. Slovar je tudi koristen priročnik za novinarje, ki skušajo javnosti s poročanjem in komentiranjem približati smučanje. Gre za prvi športni slovar v slovenskem prostoru in najboljšežnejši slovar s področja smučarskih športov na svetu.

2. Slovenski smučarski slovar je specifičen oziroma poseben in nekoliko nacionalno obarvan slovar, saj je smučanje na Slovenskem opisal že Valvazor ob koncu 17. stoletja. Slovar je zanimiv za bralce, ki jih zanima zgodovina tega športa, saj je v njem zajeto najstarejše izrazje, povezano z drsenjem po snegu (npr. izraz *pležuh*). Sprejemljiv je tudi za mlade navdušence nad »novejšimi« vrstami smučanja, v njem so namreč razloženi sodobni izrazi z vseh področij smučanja (alpsko in nordijsko smučanje, smučarski teki in skoki, turno smučanje, prosto smučanje, deskanje na snegu, biatlon).

3. Namen avtorjev je bil zagotovo dosežen, saj bralec v slovarju najde vse izraze, povezane s smučanjem, tehniko smučanja in smučarsko opremo. Kot zagovornika slovenščine so me avtorji prepričali, kajti svetu so pokazali, da slovenščina z besedama *smuči* in *smučanje* ni prevzela laponskih izrazov *skida*, *skrida*, *ski* ... Ne najbolj posrečena pa se mi zdi odločitev avtorjev, da v specialni oziroma posebni slovar uvrstijo tudi splošne izraze, kot so *bronasta medalja*, *diskvalifikacija*, *finale*, *kondicija*. Te izraze namreč uporabljamo v vseh tekmovalnih športih, pa tudi v vsakdanjem življenju, zato slovar presega meje naslova in prehaja v širši športni leksikon.

4. Slovar je tudi bogato slikovno opremljen, v njem je namreč več kot 150 fotografij, slik in skic. Ponazarjalno gradivo slovarja pritegne bralca, saj je precej raznovrstno. Tako nas osupnejo skice učitelja smučanja Roberta Kumpa iz let 1934 in 1948, saj so zelo jasne in poudarjajo, da so nekatere smučarske prvine v rabi še danes. Prijetno nas presenetijo tudi stripovska karikatura s področja varnosti na smučišču Mikija Mustra, kajti v leksikonih po navadi ni prostora za humor. Vendar ima slovar po oblikovni strani dvoje slabosti. Skice, ki so bile narisane prav za ta slovar, so precej amatersko izdelane. Hkrati bralca ogled slikovnega gradiva ponekod malo zbega, saj slike niso vselej na pravem mestu.

5. Ne glede na nekaj pomanjkljivosti bo Slovenski smučarski slovar ostal pomemben prispevek smučarski stroki, saj je v njem prvič zbrano celotno strokovno izrazje, povezano s tem priljubljenim športom.

SLOVARČEK

razlagati – opisati pojem, tako da navedemo njegove bistvene značilnosti; predstaviti vsebino pojma (npr. razlagati besede)

normativni – tak, ki določa, katera sredstva in možnosti se smejo ali morajo uporabljati (npr. v slovenskem knjižnem jeziku)

informativni – tak, ki predstavlja vse možnosti, oblike ali sredstva, ki obstajajo oz. se uporabljajo (npr. knjižne in neknjižne različice) (Povzeto po spletnih straneh, dostop 27. 2. 2013.)

(Povzeto po spletnih straneh, dostop 27. 2. 2013.)

POGOVORIMO SE

- Predstavi okoliščine, v katerih je nastalo izhodiščno besedilo, tako da odgovoriš na vprašanja.
 - Kje je bilo objavljeno besedilo?
 - Ali imata izhodiščno besedilo in predstavljena knjiga enak naslov?
 - Ali se je pisec pod besedilo podpisal?
 - Komu je besedilo posebej namenjeno?
- Ali naslednje trditve o temeljnih podatkih o Slovenskem smučarskem slovarju držijo ali ne?
 - Slovar je napisal Aleš Guček s sodelavci.
 - Slovar je izšel takoj po objavi izhodiščnega besedila.
 - Slovar je izdala Smučarska zveza Slovenije ob pomoči ZRC SAZU.
 - Urednica slovarja je zapisana kot ena od avtoric knjige.
- Kdo so po tvojem mnenju avtorji slovarja?
- O čem vse Jaka Kvas govori v osrednjem delu izhodiščnega besedila? Med danimi možnostmi izberi ustrezne.
 - O bralcih, ki jim je slovar posebej namenjen.
 - O značilnostih besedilne vrste, v katero spada slovar.
 - O pestrosti in živosti jezika, ki so ga uporabili pisci.
 - O podobnih slovarjih drugje po svetu.
 - O tem, v katero besedilno vrsto uvrščamo slovar.
 - O tem, kako je slovar zgrajen in kaj vse je vanj vključeno.
 - O dosedanjem življenju in delu avtorjev slovarja.
 - O natančnosti in ustreznosti piscev pri izbiri besed/vsebine.
 - O slikovnem gradivu, ki spremlja besedilo.
- Komu bo slovar še posebej v pomoč pri opravljanju poklica? Navedi dve možnosti.
- S katerimi podatki je pisec v izhodiščnem besedilu utemeljil naslednje trditve?
 - Slovar je namenjen širokemu krogu bralcev.
 - Tako obsežnega slovarja smučarskih izrazov nimajo nikjer drugje.
 - Avtorji so vanj vključili vse izraze, ki so povezani s smučanjem.
 - V njem je veliko slikovnega gradiva.
- Izrazi v slovarju niso zapisani samo v slovenščini.
 - V katerih jezikih so še zapisani?
 - Zakaj so po tvojem mnenju poleg slovenskih izrazov navedeni tudi tuji izrazi?
- Še enkrat preberi prvo poved v izhodiščnem besedilu (*Slovenski smučarski slovar je prvi razlagalni ...*) in preprosto razloži, za katere vrste slovarja gre. (Pomagaš si lahko z razlago besed pod besedilom.)

- V besedilu je uporabljenih veliko izrazov, ki so povezani s slovarji in podobnimi knjigami.
 - V 1. odstavku besedila poišči sopomenki besedne zveze *strokovni izraz* in besede *razporejeni*.
 - V 4. odstavku poišči podpomenke izraza *ponazarjalno gradivo*.
- V prvem odstavku pisec pove, da je slovar smučarski in športni.
 - V katerem razmerju sta besedi *smučarski* in *športni*? Izberi ustrezno možnost.
Besedi sta sopomenki – protipomenki – podpomenka in nadpomenka – nadpomenka in podpomenka.
 - V besedilu poišči še po dve besedi, ki spadata v isto besedno družino kot besedi *smučarski* in *športni*.
 - S sosedom/sosedo se pogovorita o tem, zakaj je v izhodiščnem besedilu toliko izrazov, ki so povezani s smučanjem in športom.
- Kaj pisec meni o slikovni oz. likovni opremljenosti slovarja, in sicer:
 - o ponazarjalnem gradivu,
 - o skicah učitelja smučanja Roberta Kumpa,
 - o stripovski karikaturi Mikija Mustra,
 - o skicah, ki so narisane prav za ta slovar in
 - o razporeditvi slik?
 - Povej tudi dokaz, s katerim je pisec svoje mnenje utemeljil.
 - Pisec je omenil tudi nekaj pomanjkljivosti likovne opreme. Ali je njegovo mnenje o likovni podobi slovarja kljub temu na splošno pozitivno ali je negativno?
 - Iz katere besede si razbral/-a piščevo mnenje o slikovni opremljenosti celotnega slovarja?
 - Pisec je svoje mnenje izrazil tudi z besedami/besednimi zvezami *bogato*, *pritegne*, *osupnejo*, *prijetno*, *preseneti*, *precej amatersko*, *ne najbolj posrečena*. Ali so te besede subjektivne ali objektivne? Svojo odločitev utemelji.
- Povej še eno lastnost slovarja, ki jo je pisec pohvalil, in eno, ki je po njegovem mnenju slabost. Navedi tudi njegove dokaze.
- Ali je pisec besedila ovrednotil tudi avtorje? Zakaj DA oz. NE?
- Ali naslednje trditve o besedilu, ki si ga prebral/-a, držijo?
 - Besedilo *Kdor seje, ta žanje* je namenjeno širokemu krogu občinstva, torej je javno.
 - Besedilo govori o umišljeni stvarnosti, zato ga lahko uvrstimo med umetnostna besedila.
 - Tvorec se v besedilu ne razodeva, zato je besedilo objektivno.
- V katero besedilno vrsto spada besedilo *Kdor seje, ta žanje*?
Besedilo *Kdor seje, ta žanje* je
 - A** obnova knjige.
 - B** pripoved o prebrani knjigi.
 - C** ocena knjige.
 - Č** reklama za knjigo.
- Kje še lahko beremo/slišimo/gledamo ocene?

- Avtorji slovarja so se morali za njegov nastanek zagotovo zelo potruditi. Ali misliš, da je pisec ocene *Kdor seje, ta žanje* storil prav, ko je opozarjal tudi na slabosti te knjige? V zvezek napiši svoje razmišljanje v največ treh povedih.
- Kaj je torej značilno za besedilno vrsto, ki si jo spoznal/-a? Preberi naslednjo opredelitev.

V zvezek si napišite:

OCENA KNJIGE (BESEDILA)

Je besedilo, v katerem povemo, kaj se nam v njem zdi dobro in kaj slabo.

Ocena je subjektivno besedilo s čim bolj objektivnimi utemeljitvami. Je besedilo, s katerim skuša sporočevalec vplivati na mnenje naslovnika, hkrati pa ga spodbuja k lastni presoji dela ter tako vpliva na javno mnenje.

Pod oceno se je potrebno vedno tudi podpisati.

Kaj vsebuje ocena knjige:

- glavne podatke o knjigi (avtor naslov knjige, založba, leto izdaje),
- tematiko, glavni problem, sporočilo,
- prikaz vsakodnevnega dejanja in prizadevanja glavnih oseb ter medsebojnih odnosov,
- vtise in občutke, ki se porajajo ob branju,
- prikaz jezikovnih značilnosti (zgradba povedi, slogovna sredstva ...),
- oceno tega, kako knjiga bralcu širi obzorje,
- zaključno misel, ki kaže na splošen vtis o knjigi.

USTVARJALNI IZZIV

Tudi sam/-a se preizkusi v pisanju ocene knjige. Izberi knjigo, ki si jo prebral/-a pred kratkim, in napiši njeno oceno. Pri sestavljanju ocene upoštevaj opredelitev o oceni knjige.

Za tiste, ki želite, zmorete in si upate nekaj več, še naslednja interaktivna gradiva:

<https://eucbeniki.sio.si/slo9/2238/index.html>

3. korak: USTVARJANJE po dnevu dejavnosti

V tem tednu si doma imel/a tudi dan dejavnosti, in sicer dan zdravja. V šoli smo se o tem pogovarjali in izmenjevali mnenje, zdaj pa to ni mogoče, zato smo se odločili, da ti damo priložnost, da zapišeš, kako si preživel/a dan zdravja doma. Če ti je bolj v spominu ostal kulturni dan, se lahko navežeš tudi nanj.

Spodbujamo ustvarjalnost brez meja – kako si preživel/a dan zdravja doma, lahko izraziš svoje mnenje, lahko opišeš potek dneva, lahko opišeš, kako si poskrbel/a ta dan za svoje zdravje, lahko napišeš pripoved o doživetju, lahko zapišeš, kaj zabavnega se ti je zgodilo, lahko celo napišeš pesmico ali kako drugače poustvariš domače dogajanje.

Kako ustvarjati?

- Izberi temo – o čem boš pisal/a?
- Izberi obliko besedila, ki ga boš napisal/a – opis, pripoved, mnenje, pesem ...
- Napiši besedilo.
- Besedilo vsaj dvakrat preberi, dopolni svoj zapis in popravi napake.
- Besedilu daj zanimiv naslov.
- Zapis deli učiteljem (če želiš): natipkaj ga v spodnjo povezavo. Tam zbiramo zanimive ustvarjalne izdelke učencev, saj želimo izdati šolsko literarno glasilo. Kar nekaj jih že imamo in zelo veseli bomo tudi tvojega.

<https://forms.gle/RzBn4M7nYqBhT1tr9>

Tedenska naloga je opravljena. Super!

Aktiv učiteljev slovenščine